

Diana Blagoeva <https://orcid.org/0000-0002-2616-2652>
Instytut Języka Bułgarskiego Bułgarskiej Akademii Nauk
e-mail: d.blagoeva@ibl.bas.bg

Wojciech Sosnowski <https://orcid.org/0000-0001-9299-4505>
Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk
e-mail: wojciech.sosnowski@ispan.waw.pl

Lakunarność we frazeologii na przykładzie języka bułgarskiego i polskiego

Streszczenie

W artykule podjęto problematykę lakunarności jednostek frazeologicznych w języku bułgarskim i polskim. Przedstawiono różne poglądy na temat typów i stopni ekwiwalencji międzyjęzykowej we frazeologii. Autorzy podkreślają, że obecność lub brak ekwiwalencji międzyjęzykowej w jednostkach frazeologicznych powinny być ustalane na podstawie semantyki. Badanie zostało przeprowadzone na obszernym materiale ilustracyjnym, obejmującym idiomy, utrwalone porównania i inne typy jednostek frazeologicznych.

Słowa kluczowe: frazeologia, lakunarność, ekwiwalencja międzyjęzykowa, bezekwiwalentne jednostki frazeologiczne, język bułgarski, język polski

Wstęp¹

W 2022 roku ukazał się w druku opracowany przez zespół autorów z Instytutu Języka Bułgarskiego BAN i Instytutu Slawistyki PAN *Leksykon aktywnej frazeologii bułgarskiej i polskiej*. Jest to pierwszy we frazeografii słowiańskiej dwustronny (bułgarsko-polski i polsko-bułgarski) słownik dwujęzyczny, prezentujący aktywnie używane współcześnie jednostki frazeologiczne języka bułgarskiego i polskiego.

W celu ułożenia słownika został wyekscerpowany materiał frazeologiczny o objętości kilkuset (w każdym z dwóch języków) jednostek frazeologicznych, które charakteryzuje wysoka frekwencja użycia we współczesnym okresie rozwoju języka². W trakcie leksykograficznej obróbki materiału wyodrębniono niemałą liczbę frazeologizmów, dla których nie odnaleziono formalnego i semantycznego odpowiednika w drugim języku. Taki rodzaj jednostek frazeologicznych określa się jako bezekwiwalentne (w ramach obu rozpatrywanych języków). Decyzją zespołu autorów do *Leksykonu* została włączona tylko drobna część (5% z ogólnej liczby, która wynosi 1000) z wyodrębnionych jednostek frazeologicznych i ze względu na to, że opracowanie jest skierowane do bułgarskich i polskich użytkowników, została zastosowana praktyka semantyki jednostek bezekwiwalentnych w postaci opisowej definicji leksykograficznej, zaprezentowanej zarówno w języku wyjściowym, jak i docelowym.

Intencją zespołu autorów są dalsze starania opracowania specjalnego bułgarsko-polskiego i polsko-bułgarskiego słownika frazeologii bezekwiwalentnej, którym do dzisiaj nie dysponuje frazeografia słowiańska. Pierwszym krokiem do stworzenia koncepcji i metody opracowywania takiego dzieła leksykograficznego są przedstawione w niniejszym artykule wstępne obserwacje zerowej ekwiwalencji frazeologizmów w perspektywie bułgarsko-polskiej³.

Ekwiwalencja międzyjęzykowa w dziedzinie frazeologii – typy i stopnie

Problem obecności lub braku ekwiwalencji frazeologizmów w różnych językach od dawna przyciąga uwagę badaczy. Zdaniem niektórych autorów (głównie we wczesnych publikacjach) nieprzetłumaczalność, to znaczy niemożliwość przetłumaczenia na inny język

---

¹ Niniejsza publikacja jest częścią projektu *Frazeologia bezekwiwalentna w języku bułgarskim i polskim (aspekty leksykograficzne)*. Autorzy wyrażają wdzięczność za wsparcie finansowe Bułgarskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Nauk w ramach umowy bilateralnej.

² O koncepcji słownika, jego źródłach, metodach ekscerpcji i sprawdzaniu materiału zob. Sosnowski, Jaskot, Blagoeva, 2019.

³ Poprzez obserwacje materiału z jednego języka można tylko hipotetyczne założyć, że dana jednostka frazeologiczna jest potencjalną luką i jest nieprzetłumaczalna na inny język. Na to zwróciły uwagę polskie badaczki J. Szerszunowicz, M.R. Frąckiewicz i E. Awramiuk w swojej książce *Frazeologia w kształceniu językowym*. Autorzy wyodrębniają jako potencjalnie bezekwiwalentną grupę polskich frazeologizmów, zawierających komponent toponimiczny *Polska*, etnonim *Polacy* i ich pochodne: *Bracia Polacy (!)*, *między nami Polakami*, *polska zawiść*, *staropolska gościnność* (Szerszunowicz, Frąckiewicz, Awramiuk, 2017).

z jednakową obrazowością, ekspresją, semantycznymi, stylistycznymi i strukturalnymi cechami odpowiedników frazeologicznych jest jedną z charakterystycznych cech, które określają istotę jednostki frazeologicznej (Влахов, Флорин/Vlahov, Florin, 1980: 179; Skorupka, 1972).

Autor *Słownika frazeologicznego języka polskiego* Stanisław Skorupka definiuje pojęcie *idiom* jako „zwrot lub wyrażenie nieprzekładalne dosłownie na inny język” (Skorupka, 1972). Jednakże we współczesnym okresie rozwoju teorii frazeologii bardziej rozpowszechniony jest pogląd, że tak zwana nieprzetłumaczalność nie może być uważana za nieodłączną cechę jednostek frazeologicznych (Калдиева-Захариева/Kaldieva-Zaharieva, 2013: 64). My również podzielamy ten pogląd.

W przypadku frazeologii należy rozgraniczać dwa rodzaje ekwiwalencji międzyjęzykowej: systemową (która znajduje się w centrum uwagi teoretycznych badań i praktyki frazeograficznej) i przekładową (którą zajmuje się przekładoznawstwo) (Chlebda, 2011: 22, 27; Добровольский/Dobrovol'skii, 2011: 191–194; Калдиева-Захариева/Kaldieva-Zaharieva, 2013: 64). Pierwszy rodzaj ekwiwalencji jest ustanawiany między konkretnymi frazeologizmami jako część dwóch różnych systemów językowych, a drugi jest realizowany na poziomie tekstowym i jest związany z dążeniem do zachowania odpowiedniości funkcjonalnej podczas tłumaczenia konkretnego tekstu z jednego języka na drugi. Ze względu na cele podjętych badań naszą uwagę skupiamy na ekwiwalencji systemowej.

W literaturze naukowej poszczególni badacze proponują różnorakie klasyfikacje jednostek frazeologicznych w stosunku do ekwiwalencji międzyjęzykowej. Na przykład Rosemarie Gläser rozgranicza następujące stopnie ekwiwalencji między idiomami w językach źródłowym i docelowym: ekwiwalencję całkowitą (absolutną, pełną), częściową, brak ekwiwalencji oraz ekwiwalencję pozorną (fałszywi przyjaciele tłumacza) (Gläser, 1984; 1986). Mona Baker (1992: 65–71) dzieli jednak idiomy na cztery podgrupy. Do pierwszej zalicza takie, które nie mają żadnego ekwiwalentu w języku docelowym. Do drugiej takie, które mają podobny odpowiednik w języku docelowym, ale kontekst ich użycia może być różny, do trzeciej takie idiomy, które mogą być użyte w języku docelowym zarówno w sensie dosłownym, jak i idiomatycznym, i wreszcie w czwartej grupie są takie, których praktyka użycia w dyskursie pisanym, kontekst występowania oraz częstość użycia różnią idiomy języka źródłowego i docelowego (Baker, 1992: 65–71). Ludmiła Stěpanova wyróżnia natomiast: a) pełne ekwiwalenty, posiadające identyczną strukturę, podstawę obrazową i znaczenie przenośne; b) ekwiwalenty częściowe, które charakteryzują się identyczną semantyką i formą wewnętrzną, jednak mogą się różnić innymi wskaźnikami, na przykład strukturą, stopniem łączliwości lub liczbą komponentów; c) ekwiwalenty względne o częściowo zmienionej obrazowości, ale z zachowaną semantyką; d) analogi frazeologiczne, które cechuje różna obrazowość i zbliżona lub inna struktura przy jednoczesnym zachowaniu ogólnego znaczenia i wydzźwięku stylistycznego; e) frazeologizmy bezekwiwalentne, które są najmocniej związane z kulturą, przez co ich przeniesienie z zachowaniem specyfiki jest niemożliwe (Stěpanova, 2014: 134).

W związku z postulowanym przez cytowanych autorów pojęciem istoty frazeologii w dwóch pierwszych z przedstawionych klasyfikacji brane są pod uwagę tylko idiomy, które naszym zdaniem i większości przedstawicieli bułgarskiej i polskiej szkoły

frazeologicznej stanowią tylko jedną z grup frazeologicznych. W naszych badaniach frazeologizm traktujemy jako semantycznie niepodzielną, stosunkowo utrwaloną wielokomponentową jednostkę o ekspresyjnym znaczeniu, które nie jest sumą znaczeń poszczególnych komponentów w jej składzie; jednostka ta jest odtwarzana jako gotowa konfiguracja leksykalna. W związku z tak szerokim pojmowaniem frazeologizmu w centrum naszych badań nad lakunarnością znalazły się poza idiomami stałe połączenia wyrazowe, których znaczenie nie jest sumą znaczeń członów składowych, utrwalone połączenia wyrazowe o swoistym obrazowym znaczeniu, zawierające komponent w znaczeniu dosłownym oraz utrwalone porównania. Odwołujemy się do badań nad ekwiwalencją jednostek frazeologicznych w szerokim znaczeniu, dlatego podział tych jednostek jest najbardziej zbliżony do cytowanej wyżej klasyfikacji Ludmiły Stěpanovej.

Bez względu na sposób traktowania tematu i używanej terminologii w każdej proponowanej klasyfikacji związanej z ekwiwalencją międzyjęzykową pojawia się grupa takich jednostek frazeologicznych, które nie mają swoich odpowiedników formalnych. Na przykład w typologii Wojciecha Chlebdy są to tak zwane ekwiwalenty zerowe. Mowa jest o takiej sytuacji, gdy nie istnieje w języku B gotowy sposób werbalizowania pojęcia, sądu, intencji, emocji, do których odnosi się jednostka w języku A (Chlebda, 2011: 38–39). Istnieją dwa typy takich luk: językowe (semantyka słowa lub stałego połączenia wyrazów języka wyjściowego jest znana użytkownikom języka docelowego, ale niezwerbalizowana w postaci wyrazu lub frazeologizmu) oraz kulturowe (znaczenie słowa bądź idiomu nie jest znane użytkownikowi języka docelowego) (Dagut, 1981; Szerszunowicz, 2013: 335).

Bezekwiwalentne jednostki frazeologiczne w języku bułgarskim i polskim

Do bezekwiwalentnych jednostek frazeologicznych zazwyczaj zaliczane są utrwalone zwroty, które są najściślej powiązane z kulturą narodową. W ich skład częstokroć wchodzi nazwy realiów, charakterystycznych dla danej etnokultury, etnonim, toponim, antroponim lub inny składnik kulturowy (Недкова/Nedkova, 2011). W przebadanym przez nas bułgarskim i polskim materiale odnajdujemy przykłady, które potwierdzają w pewnym stopniu te obserwacje. Wśród bezekwiwalentnych frazeologizmów, które zawierają w swoim składzie etnonim lub wyraz pochodny od etnonimu, są następujące przykłady: *czeski błąd* ‘o takim błędzie, który powstaje przez przestawienie liter albo cyfr’, *czeski film* ‘wtedy, gdy nie wiadomo, o co chodzi’. Są również przykłady bezekwiwalentnych frazeologizmów, w których składzie znajduje się toponim lub wyraz pochodny od toponimu: *krakowskim targiem* ‘wtedy, gdy ktoś dochodzi (po targowaniu się) do kompromisu’; antroponim: *polegać (na kimś) jak na Zawiszy* ‘wtedy, gdy komuś całkowicie się ufa’, *барабап Петко с мъжете* ‘wtedy, gdy ktoś próbuje robić to, co robią inni, ale nie jest w stanie tego zrobić’).

Powstawanie podobnego rodzaju jednostek frazeologicznych jest związane z faktami i zjawiskami z historii lub kultury danego narodu, co uwarunkowuje brak odpowiedników tych jednostek w innych językach. Część wyekscerpowanych frazeologizmów zawiera

nazwy realiów. Na przykład w skład wyrażenia *kielbasa wyborcza* ‘o takich obietnicach kandydata składanych podczas wyborów, które nie mają pokrycia’ wchodzi nazwa jednego z najbardziej charakterystycznych dla polskiej kuchni wyrobów mięsnych, a frazeologizm *wtrącić/wtrącać/dorzucić/dorzucać/dolożyć/dokładać swoje trzy grosze* ‘wtedy, gdy ktoś dodaje coś od siebie, wtrąca coś nieważnego, co ma tylko i wyłącznie podkreślić jego obecność’ zawiera nazwę polskiej monety o wartości jednej setnej złotego, do dziś używanej w Polsce. Należy jednak podkreślić, że frazeologizmy zawierające w swoim składzie nazwy związane z kulturą narodową niekoniecznie muszą być bezekwiwalentne w perspektywie międzyjęzykowej. Zwraca na to uwagę również Joanna Szerszunowicz (Szerszunowicz, Frąckiewicz, Awramiuk, 2017: 131), która przytacza przykład polskiego frazeologizmu *narobić bigosu*. W języku bułgarskim temu wyrażeniu w znaczeniu ‘wtedy, gdy ktoś narobił zamieszania i sprawił komuś kłopot’ odpowiada jednostka *забърквам/забъркам (някаква) каша*, w której składzie obecna jest nazwa innego niż polski fragmentu narodowej kultury materialnej. W perspektywie bułgarsko-polskiej nie są bezekwiwalentne również zawierające antroponim wyrażenia *Марко Томев* ‘o kimś, kto nigdy nie ma szczęścia’ i *гелена Богданка* ‘o kimś, kto jest kapryśny i wybredny’, które w języku polskim mają frazeologiczne analogi w formie następujących zwrotów *ofiara losu* i *francuski piesek*.

Nasze obserwacje badanego materiału frazeologicznego pokazują, że większa część bezekwiwalentnych frazeologizmów nie zawiera ani komponentu realizmowego, ani nazw własnych i innych elementów leksykalnych, nazywających charakterystyczne dla odpowiedniej etnokultury pojęcia czy zjawiska. Ekwiwalencję zerową zaobserwowano w różnych rodzajach jednostek frazeologicznych, takich jak:

- a) idiomy: por. bułg. *бълха го ухапа(ла) / ще го ухапе* ‘wtedy, gdy ktoś ponosi nieznaczące straty lub porażki’, *вземам/взема акъла/ума (на някого)* ‘wtedy, gdy ktoś wywołuje zdziwienie u kogoś’, *завирам/завра (нещо) в лицето (на някого)* ‘wtedy, gdy ktoś się komuś z czymś narzuca’, *зная две и двеста* ‘wtedy, gdy ktoś może się zadowolić zarówno małą, jak i dużą ilością czegoś, w zależności od okoliczności’, *минавам/мина през огън и вода* ‘wtedy, gdy ktoś pokonuje wszelkie trudności, żeby coś osiągnąć’, *морето ми е до коляно/колене* ‘wtedy, gdy ktoś jest pewny siebie, uważa, że wszystko jest proste do zrobienia’, *начесвам/начеша си кращата* ‘wtedy, gdy ktoś zaspokaja swoją pasję do czegoś lub swoje silne pragnienie czegoś’, *опирам/опера нешкура* ‘wtedy, gdy ktoś ponosi konsekwencje spowodowane przez kogoś innego’, *попарвам/попаря (някого) (като) с вряла вода* ‘wtedy, gdy ktoś (coś) zadziwia bardzo nieprzyjemnie kogoś’, *правя си устата* ‘wtedy, gdy ktoś chce czegoś i robi aluzję do tego’, *пускам/пусна фитили* ‘wtedy, gdy ktoś podżega kogoś do czegoś’, *разгонвам/разгоня/разплаквам/разплача фамилията (на някого)* ‘wtedy, gdy ktoś rozprawia się okrutnie, brutalnie z kimś’, *разказвам/разказва играта (на някого)* ‘wtedy, gdy ktoś odnosi się do kogoś surowo i okrutnie’, *ударям/ударя на камък* ‘wtedy, gdy ktoś jest rozczarowany w oczekiwaniach, ponosi porażkę w czymś’, *хвърлям/хвърля (нещо) на вятъра* ‘wtedy, gdy ktoś wykonuje coś bezcelowo i na marne’, *хвърлям се / хвърля се с главата напред* ‘wtedy, gdy ktoś zdecydowanie podejmuje jakiś wysiłek’; pol. *bulkę przez bibulkę* ‘o kimś, kto nadmiernie zważa na normy towarzyskie’, *chcieć gwiazdki z nieba* ‘wtedy, gdy ktoś ma

wydumane potrzeby’, *można (z kimś) konie kraść* ‘wtedy, gdy ktoś jest doskonałym towarzyszem i godnym zaufania kolegą’, *pies z kulawą nogą nie przyszedł/przychodzi/przyjdzie* ‘wtedy, gdy nikt nie przychodzi, nie interesuje się’, *pocałować klamkę* ‘wtedy, gdy ktoś zastaje coś zamknięte, odchodzi bez niczego’, *smażyć się / kisić się / dusić się we własnym sosie* ‘wtedy, gdy ktoś spotyka się ciągle z tymi samymi ludźmi i zajmuje własnymi sprawami’, *robić/zrobić dobrą minę do złej gry* ‘wtedy, gdy ktoś udaje, że wszystko jest w porządku, mimo że sytuacja przedstawia się źle’;

- b) utrwalone porównania, por. bułg. *гледам като отровен* ‘wtedy, gdy ktoś się patrzy głupio i bez sensu’, *като рохко яйце съм* ‘wtedy, gdy ktoś jest podatny na choroby’, *тромав като мечка* ‘o kimś, kto jest bardzo niezdarny’; pol. *jak mrówek/mrówków* ‘wtedy, gdy czegoś jest w bardzo dużej ilości’;
- c) utrwalone połączenia wyrazowe o swoistym obrazowym znaczeniu, zawierające komponent w znaczeniu dosłownym, por. bułg. *музикален инвалид* ‘o kimś, kto nie może ani śpiewać, ani dobrze grać i/lub nie zna się na muzyce’; pol. *zagadać (kogoś) na śmierć* ‘wtedy, gdy ktoś zamęczył kogoś swoją niekończącą się wypowiedzią’, *słomiany zapal* ‘o takim zapale, który powstaje nagle i szybko przemija’.

Analiza materiału pokazuje, że w niektórych przypadkach, kiedy chodzi o kalki frazeologiczne z innych języków, ekwiwalencja zerowa opiera się na tym, że w jednym z porównywanych języków doszło do kalkowania (por. w języku polskim *wyścig szczurów* jest niedokładną kalką z angielskiego *rat race*, a takiej jednostki brak w zasobach frazeologicznych języka bułgarskiego) lub zamiast kalkowania doszło do zapożyczenia (por. w języku polskim wyrażenie *sila wyższa*⁴, które jest kalką z łaciny *vis maior* przez język francuski *force majeure*, którego semantycznym odpowiednikiem w języku bułgarskim jest *форсмажор*, czyli zapożyczony wyraz z francuskiego *force majeure*).

Wnioski

W artykule przedstawiliśmy kilka wstępnych obserwacji dotyczących frazeologii bezekwiwalentnej w perspektywie bułgarsko-polskiej. O zerowej ekwiwalencji rozpatrywanych bułgarsko-polskich jednostek frazeologicznych można mówić tylko w odniesieniu do tej konkretnej pary języków. Niektóre z frazeologizmów podanych jako przykłady mają odpowiedniki w innych językach, co można ustalić na podstawie dalszych badań porównawczych. Na przykład polski związek frazeologiczny *kielbasa wyborcza*, który nie ma odpowiednika w języku bułgarskim, ma odpowiednik w języku ukraińskim w postaci analogu frazeologicznego *передвиборча гречка*, w którego składzie występuje nazwa realiów inna niż w polskiej jednostce.

Aby stwierdzić obecność lub brak ekwiwalencji międzyjęzykowej w jednostkach frazeologicznych porównywanych języków, należy wyjść od semantyki. W ten sposób unikniemy przypadków homonimii międzyjęzykowej lub pseudoekwiwalencji (w ujęciu

⁴ W różnych klasyfikacjach podobne jednostki są określane jako repliki frazeologiczne (Skorupka, 1953) lub frazeologiczne paralelizmy (Szerszunowicz, 2004).

Szerszunowicz, 2013: 336). Pseudoekwiwalentami są na przykład omówiony powyżej polski frazeologizm *smażyć się / kisić się / dusić się we własnym sosie* oraz podobnie ukształtowany bułgarski frazeologizm *нържа се в собствена сос*, który jednak funkcjonuje w zupełnie innym znaczeniu: ‘wtedy, gdy ktoś przeżywa wielkie zmartwienia, ma duże kłopoty’.

Brak ekwiwalencji międzyjęzykowej w jednostkach frazeologicznych jest uwarunkowany między innymi takimi czynnikami, jak specyficzne dla danego kraju różnice w językowym obrazie świata charakterystyczne dla poszczególnych wspólnot językowych, brak wspólnego dziedzictwa historycznego i kulturowego, różne źródła obcych wpływów językowych.

Opracowanie specjalnego dwujęzycznego bułgarsko-polskiego i polsko-bułgarskiego słownika frazeologii bezekwiwalentnej dostarczy materiału do bardziej wszechstronnych obserwacji narodowych cech jednostek frazeologicznych w języku bułgarskim i polskim.

Bibliografia

- Baker M. (1992), *In other words: a coursebook on translation*, London–New York.
- Chlebda W. (2011), *Ekwiwalencja i ekwiwalenty: między słownikiem a tekstami*, [w:] W. Chlebda (red.), *Na tropach translatów. W poszukiwaniu odpowiedników przekładowych*, Opole.
- Dagut M. (1981), *Semantic “Voids” as a Problem in the Translation Process*, „Poetics Today”, Vol. 2(4).
- Gläser R. (1984), *The translation aspect of phraseological units in English and German*, „Papers and Studies in Contrastive Linguistics”, Vol. 18.
- Gläser R. (1986), *A plea for phraseo-stylistics*, [w:] D. Kastovsky, A. Szwedek (red.), *Linguistics across historical and geographical boundaries. Honour to Jacek Fisiak on the occasion of his fiftieth birthday*, Vol. 1, *Linguistics theory and historical linguistics*, Berlin–New York–Amsterdam.
- Skorupka S. (1953), *Z zagadnień frazeologii: V. Repliki wyrazowe i frazeologiczne*, „Poradnik Językowy”, nr 10.
- Skorupka S. (1972), *Idiomatyzmy frazeologiczne we współczesnym słownictwie polskim*, „Poradnik Językowy”, nr 3.
- Sosnowski W., Jaskot M., Blagoeva D. (2019), *O koncepcji „Leksykonu aktywnej frazeologii bułgarskiej i polskiej”*, „Izvestia na Instituta za balgarski ezik «Prof. Lyubomir Andreičin»”, XXXII.
- Stěpanova L. (2014), *Frazeologizmy jako nośniki wartościowania a ich międzyjęzykowa ekwiwalencja*, [w:] W. Chlebda (red.), *Frazeologia a przekład*, Opole.
- Szerszunowicz J. (2004), *Paralelizmy frazeologiczne w analizie komparatywnej*, „Białostockie Archiwum Językowe”, nr 4.
- Szerszunowicz J. (2013), *Phraseological Gaps as a Translation Problem*, [w:] tejże, *Intercontinental Dialogue on Phraseology 2: Research on Phraseology across Continents*, Białystok.
- Szerszunowicz J., Frąckiewicz M.K., Awramiuk E. (2017), *Frazeologia w kształceniu językowym*, Białystok.

Влахов С., Флорин С. (1980), *Непереводимое в переводе*, Москва/Vlahov S., Florin S. (1980), *Neperevodimoe v perevode*, Moskva.

Добровольский Д.О. (2011), *Заметки о сопоставительной фразеологии*, [w:] *Езиковедски изследвания в чест на проф. С. Спасова-Михайлова*, София/Dobrovol'skii D.O. (2011), *Zametki o sopostavitel'noj frazeologii*, [w:] *Ezikovedski izsledvania v chest na prof. S. Spasova-Mihailova*, Sofia.

Калдиева-Захариева Ст. (2013), *Българска фразеология*, София/Kaldieva-Zaharieva St. (2013), *Balgarska frazeologia*, Sofia.

Недкова Е. (2011), *Фразеологизмите като знаци в езика на културата (върху материал от български, сръбски и руски език)*, Русе/Nedkova E. (2011), *Frazeologizmite като znatsi v ezika na kulturata (varhu material ot balgarski, srabski i ruski ezik)*, Ruse.

Abstract

Lacunarity in phraseology on the example of Bulgarian and Polish

The article deals with the issue of lacunarity of phraseological units in the pair of Bulgarian and Polish languages. The different views on the types and degrees of interlinguistic equivalence in phraseology are commented on. It is emphasized that in establishing the presence or absence of interlingual equivalence in phraseological units should be based on semantics. The research was conducted on a rich illustrative material, including idioms, stable comparisons and other types of set phrases.

Keywords: phraseology, lacunarity, interlingual equivalence, non-equivalent phraseological units, Bulgarian language, Polish language